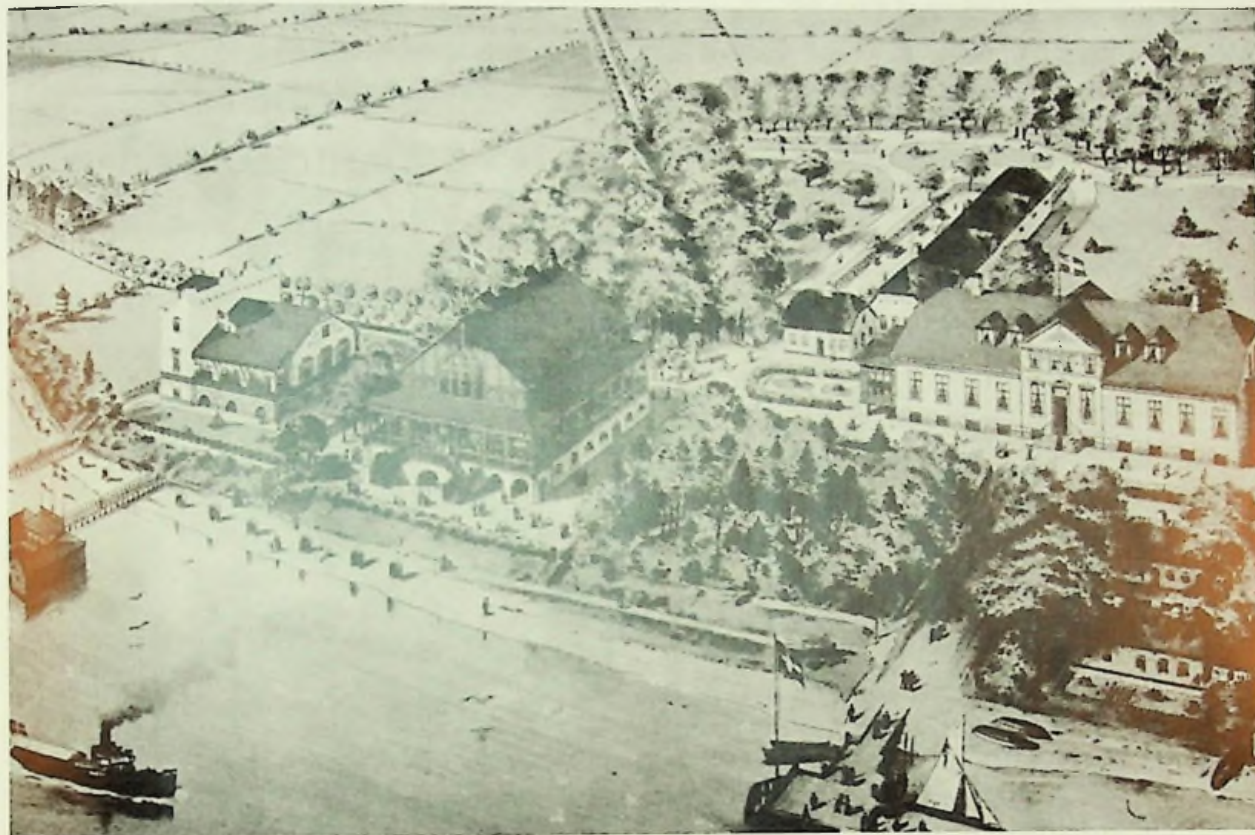

STRIB - MUSIKBYEN VED LILLEBÆLT

Af Villy Grambo Larsen og Johannes Rasmussen

Fra 1866 blev Strib kendt som overfartsby. Råbet "Strib, alle skifter!" var kendt af alle rejsende mellem Fyn og Jylland. I starten af 1900-tallet blev byen også kendt for de største koncerter uden for København med optræden af Danmarks mest kendte kunstnere. Hver sommer i 25 år tiltrak disse et stort publikum fra hele landet.

Strib færgegård. På billedet ses hotel, Lille Sophiehøj, Hestestald, Koncertsal, Cottage, Nordenbro og Strandbad. Usign. tegning fra før 1919. Kopi efter original udlånt af Ib Drasbæk.

Hvordan startede det?

En gruppe velhavende borgere fra Fredericia, Odense og lokalområdet havde fået øje på muligheden for at gøre Strib til en ferie- og badeby i lighed med Hornbæk, Skagen og andre steder, hvor borgerskabet holdt ferie.

I 1898 var Strib Færgegård sat til salg, og et konsortium med borgmester C. Scharling, Fredericia, i spidsen købte Færgegården, og der var store planer. En modernisering af lokalerne blev igangsat, og den 30. juli 1898 åbnede "Strib Færgegård, Kafé, Badehotel, Restaurant med 1. Klasses Kokken og vellagrede, gode Vine, Vært O. Aabye-Hansen".

På åbningsdagen havde "Middelfart selskabelige Sangforening" i et antal af 90 herrer og damer henlagt deres udflugt til det nyåbnede badehotel. Et par dage efter åbningen averteredes en koncert med "Frederits Regimentsmusik".

Denne koncert blev begyndelsen til Strib som musik-

by, og et mangeårigt samarbejde med Regimentets musikkorps gjorde dette, i perioder med tre ugentlige koncerter, nærmest til husorkester.

Men konsortiets planer gik langt videre. Der blev opført en koncertsal og ved siden af den en villa, "Cottagen", med 20 værelser, således at badehotellet i alt rådede over 40 værelser med 70 senge. Badegæster behøvede ikke mere at blive indkvarteret ude i byen. I foråret 1899 var det hele klar til brug. Koncertsalen kunne rumme op til 1000 mennesker, og Færgegårdens lade var ombygget til hestestald og kunne rumme 70 heste.

Strib Badehotel, som det nu kaldte sig, rådede over hele strandarealet og skrænterne fra Nordenbro til kabelhuset. Hele arealet var tilgængeligt for badegæster og lokale borgere.

Koncertsalen set fra Nørre Allé

Strib - Koncertsal

Cottagen

Middelfart Avis

den 28de April 1899

I Morgen (Store Bededag)
aabnes Koncertsalen paa

Strib

Koncert

fra Kl. 4 -7 af
hele

Fredericia

Regimentsmusik

Dirigent: Stabshornist Larsen

Gratis Entré

O.Aabye Hansen.

Koncertsalen var bygget i to etager. Nederste etage rummede køkken og andre servicelokaler såsom toiletter, garderobe, lager og cykelstald. En stor trappe førte op til øverste etage, som bestod af en ca. seks meter høj tømmerbygning med bræddeloft og -gulv. Taget tagpap. Væggene beklædt med brædder og forsynet med vinduer og døre. Uden om pavillonen var der en ca. tre meter bred veranda, beregnet til servering.

Det hele så meget lovende ud, og i den danske presse kunne man læse om den største og smukkeste musikpavillon uden for hovedstaden og om den friske søluft ved det rene og skønne Lillebælt.

Middelfart Avis

den 16de September 1899

Strib

Søndag den 17de September

stor Høstfest

Kl. 4-7: Koncert i Koncertsalen

Kl. 8-10: Koncert paa Hotellet.

Kl. 10 ¼ afbrændes

et stort, pragtfuldt

Fest - Fyrværkeri

af Kunstfyrværker Diederiksen

Stor Illumination

Gratis Entre. Kl. 9 -1

Entre-Bal i Koncertsalen

Koncertsalen på indvielsesdagen 29. april 1899

Indvielsen og den første koncert fandt sted Store Bededag 1899. Man inviterede til præsentation af lokalerne, men ikke nok med det. Hele Fredericia Regiments musikkorps gav en velbesøgt koncert fra kl. 16-19.

I løbet af eftermiddagen var stedet besøgt af ca. 700 mennesker.

Det fortsatte

Således startede musikperioden i Strib. Den skulle med succes vare i 25 år. Men for værten Aabye-Hansen blev det ikke en succes. I november 1899 erklærede han sit bo fallit. I år 1900 hed værten N. C. Johansen, og han indledte sæsonen med en sensation. Den 19. og 20. maj optrådte den københavnske varietésangerinde Dagmar Hansen (åh Dagmar) om hvem, der blev sagt: "Hun har en meget lille Sanglærke i sit Bryst, men hvor bor den smukt". Hun vakte furore ved sin sparsomme påklædning og viseteksternes indhold. Som Middelfart Avis skrev: "Alle måtte, som vi forudsagde, indrømme, at hun var fuldstændig blottet for Sang- og foredragsevner. Det stærke Bifald må altså udelukkende gælde hendes vellykkede Skabning og Visernes sjofelhed".

I årene derefter optrådte en lang række kunstnere. Koncertsalen blev også brugt til teaterforestillinger og anden optræden. Sammen med omtalte Dagmar optrådte tryllekunstner og illusionist Georg Kjeldsen. I 1904 fik stedet besøg af "Chr. Schrøder – tournéen" med bl.a. skuespilleren Adolf Jensen og sangerinden frk. Nathansen. Tournéen omfattede desuden den unge og senere meget berømte violinist Jacob Gade (Tango Jalousi). Chr. Schrøder var født i Middelfart 1869 og døde i 1940 efter et langt liv som teatermand, filmskuespiller og manuskriptforfatter.

I 1907 blev konsortiet bag Strib Færgegård opløst. Som ejer af etablisementet stod byfogedfuldmægtig Fr. E. Clausen, Fredericia. Mod slutningen af året blev han arresteret for bedrageri og udstedelse af falske veksler. Da han samtidig fungerede som borgmester, vakte sagen en del opsigt. Ved de senere tvangsauktioner af badhotellet kom der ingen købere, og hotellet måtte derfor drives videre af panthaver sagfører, Bonnesen.

Som værter nævnes:

1899: O.Aabye-Hansen
1900: / 1901 N.C.Johansen.
1901: Laurits Nielsen
1902 / 1906, Hansen "hotel "Kronp. Frederik" Fredericia
1906:/ 1908 L.Nielsen, fra "Strib Landbohjem"
1908: / 1911 A.Varberg
1911 / 1912 Harald Münster
1912 / 1918 Niels Kaas
1918 / 1930 H.P.Henriksen,
1930 / 1936 N.B.Andersen
1936 / 1939 Ellen Margrethe Andersen
1939 / 1942 Inspektør Chr. Henry Petersen
1942 benyttet af husholdningsskolen

Først da godsejer Niels Kaas, som i forvejen ejede Stribgården, i 1912 købte Strib Færgegård, kom der rigtigt gang i koncerterne. Han havde gennem sin hustru Sarah Heiberg - adoptivdatter af Johanne Louise Heiberg – forbindelse til Københavns kunstnermiljø, og i de følgende somre blev de populære koncerter til "Strib Aftenen", ofte med klassisk musik.

Godsejer Niels Kaas

Nørre Allé – til højre koncertsalen. I baggrunden Hotellets pavillon, til venstre Lille Sophiehøj.

Niels Kaas sagde ved sin overtagelse af hotel og koncertsal bl.a. : "Det er min mening at afholde sang-aftener i det store koncertlokale, hvor vor operas førende kræfter optræder".

1912 - programmet viser stor alsidighed med optræden af så kendte kunstnere som Jonna Neiiendam, Holger Reenberg, Poul Reumert, Adam Poulsen og ikke mindst Peter Cornelius.

Peter Cornelius blev en velset sommergæst. Hans koncerter trak fulde huse, og ingen kunne som han synge for på midsommervisen ved Skt. Hans festen.

Åbningskoncerten blev en stor nydelse. Regimentsmusikken gav koncert og sluttede med "Nærmere, Gud, til Dig" kendt fra "Titanic"-katastrofen. Foruden musik var der gymnastikopvisning af et karlehold fra Røjle og Strib, men aftenens sensation var

et damegymnastikhold fra Odense, "for det var ikke så lidt dristigt, at damer lod sig betragte under den slags aktiviteter, og var de end klædt godt på, så var der dog et og andet at se, som ellers ikke lod sig se til hverdag". Aftenen sluttede med dans, "hvor det elektriske lys for første gang strålede i rig fylde fra en mægig lysekrone og en stor mængde glødelamper".

Den 27. maj 1912 havde man premiere på de såkaldte "Strib-aftener" med kgl. skuespiller Jonna Neiiendam og kgl. skuespiller Chr. Zanberg, som fortolkede J. L. Heibergs romancyklus "De Nygifte".

Søndag den 23. juni 1912 sang Peter Cornelius i Strib for første gang og under stor jubel også "Midsommervisen". Det blev også ham, som sluttede årets "Strib-aftener" den 8. september ved en stor høst- og illuminationsfest. 3-400 tilhørere gav ham og regimentsmusikken et stort bifald, og alle nød derefter et pragtfuldt fyrværkeri.

Det blev begyndelsen til Stribkoncerternes storhedstid. Niels Kaas forstod at få tidens største kunstnere til stedet.

Listen over berømtheder er lang:

Robert Storm Petersen – skuespiller

Carl Alstrup – sanger og filmskuespiller

Fini Henriques – violinist og koncertmester

Laurits Melchior – dansk-amerikansk sanger

Tenna Kraft – sangerinde

Poul Reumert – skuespiller

Niels Hansen – sanger

Emil Holm – sanger og senere radiodirektør, for blot at nævne nogle.

Peter Cornelius gav koncerter flere gange i årenes

løb, og han blev vel den mest eftertragtede sanger ved Strib-aftenerne.

Han blev født den 4. januar 1865 på Labjerggård i Snekkersten, og han debuterede som baryton i 1892 på Det kongelige Teater i forestillingen "Carmen". Derefter lagde han sin stemme om til tenor og sang i 1899 styrmanden i "Den flyvende Hollænder". Han var sin tids mest efterspurgte Wagner-tenor, men han blev også berømt for sine indspilninger af danske sange. Han er den danske sanger, som har indspillet flest gramfonplader, voksplader og valser. Musikforskningsbiblioteket i København får stadig indspilninger og efterlyser stadig valser og plader. Det kunne være interessant, om "Midsommervisen" dukkede op en dag. Peter Cornelius døde den 30. december 1934 i Snekkersten.

Heller ikke dengang var det let at få koncerter til at give overskud. I 1918 måtte Niels Kaas sælge Strib Færgegård og badhotellet, selv om han havde udtrykt tilfredshed med sæsonen. Man troede, at han ville blive boende på "Stribgården", men den solgte han også senere på året.

En af tidens største tenorer var Vilhelm Herold. Han var født den 19. marts 1865 i Hasle på Bornholm. Han var Det kgl. Teaters førende tenor i begyndelsen af 1900-tallet, samtidig med at han udøvede en stor international koncertvirksomhed i bl.a. Chicago, London og Berlin. Han sluttede sin sangkarriere på sin 50 års fødselsdag og blev senere operadirektør ved Det kgl. Teater og lærer ved operaskolen.

Da Vilhelm Herold sluttede sin egen sangkarriere, ønskede han at arrangere operakoncerter. Koncerterne blev musikalske oplevelser, men Vilhelm

Herold mistede næsten alle sine penge. Han slog sig ned på sin fødeø i et lille hus ved Østermarie på Bornholm, hvor han levede sine sidste år. Foran det lille hus står et egetræ, som har fået navnet "Herolds eg". Det hælder sine grene ud over "Herolds vej". Så Østermarie har også en "Herolds Vej". Bornholmerne har hædret deres store søn med en mindestue i Hasle og en udsølling på museet i Rønne. Han døde i København den 15. december 1937.

Vilhelm Herold som Lohengrin 1907

Under 1. Verdenskrig 1914-18 blev det vanskelige tider for de danske kunstnere. Engagementer i udlandet blev færre. Det blev en fordel for sommerkoncerterne i Strib.

1915-programmet bød på optræden af Nørrebro Teaters direktør Frederik Jensen, kgl. kammer-sanger Albert Høeberg, operasanger Laurits Melchior, kgl. kammersanger Peter Cornelius og kgl. kammersanger Niels Hansen. Sidstnævnte sang så smukt, at selv gæsterne, der sad på verandaen og souperede, standsede midt i bøffen og lyttede. "Det er det højeste, en Sanger kan forlange at nå". Senere på året fulgte kgl. kammersangerinde Tenna Frederiksen (Kraft) og Storm Petersen tournéen. Sæsonen sluttede med en koncert af musikdirektør Lomholdts udvidede orkester med violinisten Felix Marcus som solist. "Til sidst dansedes der lige til klokken 1".

1916 og 1917 forløb på tilsvarende måde med optræden af de kendte kunstnere.

I 1917 var brændselssituationen sådan, at det lille skib "Mågen" ikke kunne bringe gæster til og fra, så gæsterne måtte gå hjem. Men livet skulle jo gå videre, og på badhotellet spillede musikken, og når der var bal var valsen "Under den hvide Bro" det store nummer. Den blev første gang spillet i Strib af Christian Danning med Odense Bys Orkester. Samme aften kunne man for første gang også høre hans "Rococco-menuet".

Den nye ejer, hotelforpagter Henriksen, fortsatte de gode takter. Især violinisten Fini Henriques havde som koncertmester stor indflydelse på programmet. Han ydede gennem årene en prisværdig indsats ved tilrettelæggelse af koncerterne.

Sæsonen 1918 forløb efter den nye ejers mening tilfredsstillende.

Sæsonen 1919 var lige begyndt, og 1. pinsedag var der eftermiddagskoncert med flere hundrede tilhørere. Midt under koncerten blev det opdaget, at der var udbrudt brand i et værelse på hotellets lofsetage. Inden brandfolk fra Middelfart og Røjle kom til, stod hele hotellet i flammer, og det nedbrændte til grunden. Dermed var musiksæsonen ødelagt det år.

I løbet af forsommeren 1920 var den nedbrændte Færgegård genopbygget, og koncerterne kunne fortsætte med Lomholdts Orkester, som spillede fra 16-18 og igen til bal fra 20-22.30, entré 1 kr. Der var også optræden af solister, men de var knap så "lysende stjerner". Der blev klaget over, at koncerterne var for korte og forstyrret af den

gennemtrængende duft af de bøffer og stegte ål, der blev tilberedt i køkkenet under salen. Efter en fornem slutkoncert den 29. august med kgl. kammersangerinde Else Beck akkompagneret af Mary Hornemann kunne hotelejer Henriksen glæde sig over forløbet.

Vinteren var en stille tid for hotel og koncertsal. Hotelejeren prøvede i marts 1921 at bruge salen til filmforevisninger. Interessen var dog ikke stor nok, gulvet var vandret, lokalet var uden varme og lærredet sad højt, så det blev en kort biograf-æra.

Det blev vanskelige tider for koncertarrangørerne. Besøget svigtede, og sommervejret drillede, restaurationsskatten trådte i kraft 1. juli 1922. Billetprisen blev nedsat til 1 kr., men det hjalp ikke.

I 1923 solgte Henriksen hotel og koncertsal til N.B. Andersen, Farum. Det var den nye ejers mening at føre de gode traditioner fra Niels Kaas videre. Ved engagement af Georg Hornemann og Fini Henriques kom man på rette vej. Sæsonen bød da også på gratiskoncerter alle hverdage, biograf tirsdag og onsdag og bal torsdag.

De folkelige bevægelser fra slutningen af 1800-tallet var også kommet til Strib.

Indre Mission og afholdsbevægelsen vandt frem også på Vestfyn. I Vejlbysogneråd var der kun én valgt i Strib, så gårdejerne i Vejlbysogneråd havde et komfortabelt flertal. På et møde i 1924 besluttede sognerådet, at koncertsalen skulle lukke kl. 22. Da man ikke kunne udnytte de ellers forbedrede trafikforbindelser, skabte det store vanskeligheder for hotellet.

1925 og 1926 forløb uden solistkoncerter, og i

Middelfart Venstreblad

den 31. Januar 1936.

Strib Badehotel.

Søndag den 2. Februar Kl. 8,15
Kæmpekoncert af **Olga Svendsen, Oscar Holst, Gellin og Borgstrøm**, der fejrer deres 20 Aars Jubilæum som Harmonika-Virtuoser. - Alle maa se og hører **Danmarks Olga** med sine store Viser. - Biletter a 1,00, 1,50, 2,00 plus 10 pCt. Skat faas paa Hotellet samt ved Indg. fra Kl. 7. Efter Koncerten **gratis** Dans paa Færgegaarden.

Middelfart Venstreblad

den 9. Juni 1936.

Strib

Koncertsal

Hver Søndag og Onsdag

Koncert Kl. 6 - 8.

Derefter **Dans til Kl. 12.**

Skipper-Anretning

med varm **Ret Kr. 1.50.**

- Prøv den,

serveres hver Dag hele Dagen.

1929 blev der gjort et sidste forsøg på at genoplive koncerterne, men det lykkedes ikke. Tiderne var forandrede. Der kom kun knap hundrede tilhørere til den sidste koncert grundlovsdag. Det var slut.

Musikbakken

Også gennem trediverne blev der arrangeret optræden af orkestre og kunstnere.

Billesbølles orkester var meget populært og Olga Svendsen (mor til Elga Olga) havde også et publikum.

Koncertsalens videre skæbne

Den blev af lokalbefolkningen brugt til gymnastik-opvisninger, badmintontræning og lignende. Hotel og koncertsal med tilhørende Cottage og Lille Sophiehøj blev i 1942 købt af Klejsgård husholdningsskole, men

beslaglagt af den tyske værnemagt, som benyttede den til kaserne. Efter krigen husede salen tyske flygtninge indtil januar 1946. Derefter blev den brugt som mødesal af husholdningsskolen. Da Søs og Ib Drasbæk i 1968 købte husholdningsskolen var koncertsalen noget forfalden og ruinen afbrændtes ved en brand-øvelse. Koncertsal og cottage er borte, og jorden blev udstykket til attraktive byggegrunde. Men hotellet står endnu, som det blev opført i 1919. Det er nu indrettet som lejligheder.

Da parcelhusboomet kom til Strib omkring 1970, blev noget af Stribgårdens jord udstykket. Det nye kvarter fik hurtigt navnet "Musikbakken" og de enkelte veje fik navn efter nogle af de kunstnere, som havde optrådt i koncertsalen.

Men musikken lever og overlever!

Efter nogle stille år tog en gruppe borgere sig på at samle alle foreninger i Strib Initiativ Råd. Det blev begyndelsen til "Strib Festival", som hver sommer samlede tusindvis af mennesker omkring musik og revy. Foreningen "God Underholdende Folkemusik" (GUF) samler hvert år i vinterferien publikum fra hele landet. Som man i begyndelsen af 1900-tallet samledes omkring opera og danske sange, er det nu irsk, skotsk og nordisk folkemusik, der er på programmet. Men stadig med nogle af verdens mest kendte kunstnere.

Kilder:

Arkivalier i Lokalhistorisk Arkiv for Strib-Røjleskov
Åge Petersen: Strib i færgernes og jernbanens tid
Middelfart Avis
Middelfart Venstreblad

Billederne er alle fra Lokalhistorisk Arkiv for Strib-Røjleskov.

PS: Vi håber, at du er blevet interesseret i at vide mere om koncertbyen Strib.

Læs meget mere på hjemmesiden www.striib.dk.